

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf. 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, Fax: (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/13/2015.

Iktatószám: Vj/13-21/2015.

NYILVÁNOS VÁLTOZAT!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa Kajtár Takács Hegymegi-Barakonyi Baker & McKenzie Ügyvédi Iroda (1051 Budapest, Dorottya utca 6.; eljáró ügyvédek: dr. H.-B. Z., dr. V. P. és dr. H. M.) által képviselt **MET Magyarország Energiakereskedő Zrt.** (1068 Budapest, Benczúr utca 13. B. ép.) kérelmezőknek összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett a Réczicza White&Case LLP Ügyvédi Iroda (1061 Budapest Andrassy út 11.; eljáró ügyvéd: dr. G. T.) által képviselt **GDF SUEZ Energia Holding Hungary Zrt.** (6724 Szeged, Pulcz utca 44.) meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

Az eljáró versenytanács engedélyezi, hogy a GDF SUEZ Energia Holding Hungary Zrt. Földgáz Kiskereskedelmi Portfóliója a MET Magyarország Energiakereskedő Zrt. részévé váljon.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a közléstől számított harminc napon belül kérhetik a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, az ügyfelek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevélben terjeszthet elő.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

- 1) A köztük létrejött Adásvételi Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) értelmében a MET Magyarország Energiakereskedő Zrt. (a továbbiakban: MET) átveszi a GDF SUEZ Energia Holding Hungary Zrt.-től (a továbbiakban: GDF) annak földgáz kiskereskedelmi portfóliójába tartozó ügyfeleit (a továbbiakban: Földgáz Kiskereskedelmi Portfólió). A Megállapodás értelmében: [...]*
- 2) A MET 2014. február 16-án benyújtott kérelmében az 1) pont szerinti tranzakcióhoz – mint vállalkozások összefonódásához - a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján kérte a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét.

* A [...] szimbólummal jelölt részek üzleti titkot képeznek

- 3) A kérelmezett tranzakció a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján – a felek nyilatkozata szerint – nem bejelentés köteles. A tranzakció engedélyezésére Magyarországon kívül más ország versenyhatósága előtt nem indult eljárás.

II.

Az összefonódás résztvevői

- 4) A MET a MET Holding AG által irányított vállalkozáscsoport (a továbbiakban: MET-csoport) tagja. A MET-csoport magyarországi tevékenysége a villamosenergia termelés és-kereskedelem, továbbá a földgáz kiskereskedelem kis és közepes ipari vevők, valamint nagy ipari vevők részére. Lakossági fogyasztók részére a MET-csoport nem értékesít földgázt.
- 5) A MET-csoport részesedése a magyarországi földgáz kiskereskedelmi forgalomból a kis és közepes ipari vevők esetében kevesebb, mint 10 százalék, a nagy ipari vevők esetében pedig csekély mértékben meghaladja a 20 százalékot.
- 6) A MET-csoport magyarországi tagjai, továbbá külföldön honos tagjai Magyarország területén az utolsó hitelesen lezárt (2013.) évben – a csoporton belüli forgalom nélkül – együttesen 15 milliárd forintot meghaladó nettó árbevétel érték el.
- 7) A GDF Földgáz Kiskereskedelmi Portfóliójába kis és közepes ipari vevők, valamint nagy ipari vevők tartoznak. A Földgáz Kiskereskedelmi Portfólió részesedése a magyarországi földgáz kiskereskedelmi forgalomból egyik fenti értékesítési irány esetében sem haladja meg az 5 százalékot.
- 8) A Földgáz Kiskereskedelmi Portfólióba tartozó vevői részére történő értékesítésből a GDF a 2013. évben 500 millió forintot meghaladó nettó árbevételt ért el.

III.

Engedélykérési kötelezettség

- 9) A Tpv. 23. § (1) bekezdés a) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha a vállalkozás vállalkozásrészé a vállalkozástól független vállalkozás részévé válik.
- 10) A Tpv. 23. § (5) bekezdése szerint vállalkozásrésznek minősülnek az olyan eszközök vagy jogok – ideértve a vállalkozás ügyfélállományát is –, amelynek megszerzése önmagában vagy a megszerző vállalkozás rendelkezésére álló eszközökkel és jogokkal együtt elégséges a piaci tevékenység végzéséhez.
- 11) Az előzőek alapján a Földgáz Kiskereskedelmi Portfólió vállalkozásrésznek minősül, mely a Megállapodás révén a MET részévé válik, ami így vállalkozások összefonódásának minősül. A jelenleg is földgáz kiskereskedelmi tevékenységet végző MET ugyanis a Földgáz Kiskereskedelmi Portfólió ügyfelei megszerzését követően képes részükre piaci tevékenységet (kiskereskedelmi földgáz értékesítést) végezni.
- 12) A Versenytanács gyakorlata a Tpv. VI. fejezet szerinti megállapodások tekintetében is a felek közötti akarategyezséget követeli meg azzal, hogy az engedély benyújtásának feltétele

a felek végleges elhatározása. [vö. Versenytanács Tpvt.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2014. év, 23.37., 28.4., 28.5.] Éppen ezért a Versenytanács gyakorlata szerint például az olyan – felek által elhatározott – tranzakciós feltételek, amelyek gyakorlati¹ megvalósulása feleken kívül álló külső körülményeken múlik (pl. harmadik tulajdonostárs beleegyezése,² bankgarancia szerzése) nem teljesülésük esetére a kérelem benyújtását időelőttivé tehetik.³ [lsd. Versenytanács Tpvt.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2014. év, 23.42.] Jelen esetben a felek kikötötték az átadásra kerülő ügyfelek hozzájárulását a szerződések átruházáshoz, melynek polgári jogi szükségességét az eljáró versenytanács nem vizsgálta és ezt nem is tartotta szükségesnek a következő okok miatt. Bár az átruházáshoz való ügyféli hozzájárulás teljesülése nyilvánvalóan a feleken kívül álló körülményen múlik – a hozzájárulás felek általi elhatározottságának a feltevése esetén is –, az eljáró versenytanács ezt mégsem tekintette a kérelem benyújtása akadályának, mert az érintett ügyfelek egyúttal az átadásra kerülő vállalkozásrészt is képezik. Vagyis, ha nem lehetne benyújtani a kérelmet az ügyfelek hozzájárulásának a beszerzéséig, akkor azt a kérelem benyújtását megelőzően be kellene szerezni tőlük, amely viszont a Tpvt. 29. §-ba foglalt végrehajtási tilalomba ütközhet. Azokban a speciális helyzetekben tehát, amikor a felek által elhatározott tranzakciós feltétel teljesüléséhez olyan harmadik felek beleegyezése szükséges, akik egyúttal az átadásra kerülő vállalkozásrészt is alkotják, akkor ezen beleegyezések hiánya a Tpvt. 29. §-ba foglalt tilalom miatt nem képezi a kérelem benyújtásának akadályát, hiszen ellenkező esetben a tranzakció gyakorlatilag kivitelezhetetlen lenne.

13) A Tpvt. 24. § (1) bekezdése alapján a vállalkozások összefonódásához a Gazdasági Versenyhivaltól engedélyt kell kérni, ha valamennyi érintett vállalkozáscsoport [Tpvt. 26. § (5) bekezdés], valamint az érintett vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a 15 milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozáscsoportok között van legalább két olyan vállalkozáscsoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt 500 millió forint felett van. A Tpvt. 27. § (1) bekezdése szerint a nettó árbevétel számítása során nem kell számításba venni az azonos vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozások vagy azok vállalkozásrészeinek egymás közötti forgalmát. A Tpvt. 27. § (2) bekezdése értelmében külföldön honos vállalkozás nettó árbevételének számítása során a Magyarország területén az előző üzleti évben elért nettó árbevételt kell figyelembe venni. A Tpvt. 27. § (4) bekezdése szerint vállalkozásrész esetében az azt alkotó eszközök és jogok hasznosításával elért előző évi nettó árbevételt kell figyelembe venni. A Tpvt. 27. § (6) bekezdése értelmében a nettó árbevételt az összefonódást létrehozó nyilvános ajánlati felhívás közzétételének, szerződés megkötésének vagy az irányítási jog megszerzésének időpontját megelőző utolsó hitelesen lezárt üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló szerinti nettó árbevétel alapján kell meghatározni.

14) A Tpvt. 26. § (2) bekezdés a) pontja alapján az összefonódás közvetlen résztvevőjének minősül a beolvadó vállalkozás (mely fogalomkörbe beletartozik a másik vállalkozás részévé váló vállalkozásrész is⁴) és az a vállalkozás, amelynek a vállalkozásrész a részévé

¹ lsd. Versenytanács Tpvt.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2014. év, 28.6.

² lsd. Vj-50/2013

³ lsd. Ket. 30. § d) pont

⁴ lsd. Tpvt. 52. § aa) pont.

válik. A (4) bekezdés szerint közvetett résztvevőnek minősülnek azon vállalkozáscsoport [Tpv. 15. § (2) bekezdés] további tagjai, melybe a közvetlen résztvevő tartozik. Az (5) bekezdés értelmében érintett vállalkozáscsoport a (2) bekezdés szerinti valamely közvetlen résztvevő és az ahhoz kapcsolódó közvetett résztvevők együttese.

- 15) Az előzőek alapján a jelen összefonódás közvetlen résztvevői: a Földgáz Kiskereskedelmi Portfólió, mint vállalkozásrész és a MET, amelynek részévé válik, miáltal összefonódással érintett vállalkozáscsoportnak a MET-csoport és a Földgáz Kiskereskedelmi Portfólió minősülnek. E két vállalkozáscsoportnak a Tpv. 26. § (6) bekezdése alapján figyelembe veendő, a 2013. évben elért – a Tpv. 27. § (1), (2) és (4) bekezdése alapján számított – együttes nettó árbevétele meghaladta a 15 milliárd forintot, és azon belül mindkettő az 500 millió forintot, ezért a kérelmezett összefonódáshoz a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.
- 16) A 12. pontban foglaltaknak megfelelően a Földgáz Kiskereskedelmi Portfólió nettó árbevételeként a Megállapodás alapján a GDF által a MET-nek átadni szándékozott valamennyi ügyféltől származó nettó árbevételt kell figyelembe venni annak ellenére, hogy az ügyfelek átvételéhez azok hozzájárulása (döntése) is szükséges. Emellett egyfelől az az érv szól, hogy a kérelem benyújtásakor fennálló állapot fényében kell tudniuk a feleknek megítélniük az összefonódás engedélykérési kötelezettségét, minősülését és várható hatásait [vö. Versenytanács Tpv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2014. év, 24.7.], amely körülmény jelen esetben a teljes átkerülő ügyfélkör figyelembe vételét jelenti. Másfelől, a vállalkozásrészi jellegből is ez következik, hiszen a Versenytanács gyakorlatában [vö. Versenytanács Tpv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2014. év, 23.27.] az átadására kerülő vállalkozásrész piaci tevékenység folytatására alkalmassága is olyan objektív kategória, amely jelen esetben is az ügyfélkörben rejlő teljes piaci potenciál figyelembe vételét követeli meg. Ez következik egyébként az összefonódás engedélyezési eljárás jellegéből is, amelynek célja annak felmérése, hogy az összefonódás következtében milyen piaci méretű vállalkozáscsoport alakul ki, és annak milyen lesz a várható piaci helyzete. Mindezek az érvek tehát az átadására kerülő teljes ügyfélállomány által generált előző évi nettó árbevétel figyelembe vétele mellett szólnak, függetlenül attól, hogy később ténylegesen mennyien járulnak hozzá a szerződésük átruházásához.

IV.

Az összefonódás értékelése

- 17) A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális- és portfólió hatásait vizsgálja [lásd a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Versenytanács elnökének 1/2014. számú közleménye (a továbbiakban: Közlemény) 11. pontját]. A Tpv. 30. § (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal engedélyezi az összefonódást, ha - az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve - az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon (14. §), különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.

- 18) A Tpv. 14. § értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett árupiac meghatározásakor a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi piacként azt a földrajzi területet kell számításba venni, amelyen kívül a) az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
- 19) Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki. Érdemben azonban csak azon piacok vizsgálata szükséges, amelyekre nézve a fenti 17) pont szerinti versenyhatások fennállhatnak. Ilyen (lehetséges legszűkebb) érintett árupiacok az eljáró versenytanács a kis és közepes ipari vevők, valamint a nagy ipari vevők részére történő kiskereskedelmi földgáz értékesítést tekintette, lehetséges legszűkebb földrajzi piacként pedig mindkét fenti értékesítési irány estében Magyarország egész területét.

Horizontális hatás

- 20) Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyek azonos (eladói vagy vevői) oldalán az összefonódásban résztvevő mindkét vállalkozáscsoport (ténylegesen vagy potenciálisan) jelen van.
- 21) A MET-csoport és a Földgáz Kiskereskedelmi Portfólió azonos tevékenysége a földgáz kiskereskedelmi értékesítése kis és közepes ipari vevők, valamint nagy ipari vevők részére. Ezen két értékesítési irány közül a kis és közepes ipari vevők részére történő értékesítés estében a két vállalkozáscsoport együttes érintett piaci részesedése nem éri el azt a mértéket (20 százalék), amely felett a Közlemény 14.ba) pontja alapján káros horizontális hatással kellene számolni. A nagy ipari vevők részére történő értékesítés tekintetében a két vállalkozáscsoport együttes érintett piaci részesedése meghaladja ugyan a 20 százalékot, azon belül azonban a Földgáz Kiskereskedelmi Portfólió részesedése kevesebb, mint 5 százalék. Ezért (figyelemmel arra is, hogy nagy ipari vevők részére történő értékesítés esetében van a MET-csoportéhoz hasonló érintett piaci részesedésű vállalkozás⁵) a Közlemény 14.c) pontja alapján káros horizontális hatással ezen érintett piac tekintetében sem kell számolni.

Vertikális hatás

- 22) Egy összefonódásnak akkor lehetnek vertikális hatásai, ha van olyan érintett piac, amelyen az egyik vállalkozáscsoport eladóként, a másik pedig vevőként van jelen, azaz a két vállalkozáscsoport a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykedik. Ez ugyanis megteremtheti az érdekeltséget arra, hogy az egyik (vagy mindkét) piacon

⁵ Szintén 20 százalék fölötti mértékben részesedik a nagy ipari vevők részére történő földgáz értékesítésből az MFGK Zrt.

jelentékeny piaci erővel rendelkező vállalkozáscsoport ezt a piaci erőt kihasználja, azaz valamely (vagy mindkét) piacon versenyt korlátozó magatartást folytasson, lezárva az adott piacot (pl. szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózással, árprés révén stb.).

- 23) Az összefonódás nem hoz létre új vertikális kapcsolódást, mert a MET-csoport jelenleg is végzi azt a tevékenységet (földgáz kiskereskedelmi értékesítés kis és közepes ipari vevők, valamint nagy ipari vevők részére), melyet a részévé váló Földgáz Kiskereskedelmi Portfólió, még pedig annál érezhetően jelentősebb mértékben.

Portfólió-hatás

- 24) A portfólió hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozáscsoport által gyártott (forgalmazott) áruk körének bővüléséből adódik. Ez különösen akkor járhat káros versenyhatásokkal, ha egymást kiegészítő (azonos vevők által vásárolt) áruk gyártói (forgalmazói) kerülnek egy vállalkozáscsoportba. Ebben az esetben ugyanis, ha az egyik vállalkozáscsoport valamely áru(k) piacán magas piaci részesedéssel rendelkezik, akkor az összefonódás következtében bővülő vállalkozáscsoport más áru(k) piacán képes lehet versenyt korlátozó magatartás (pl. árukapcsolás) érvényesítésére.

- 25) A Földgáz Kiskereskedelmi Portfólió tevékenysége részhalmlaza a MET-csoport tevékenységének, ezért az összefonódás következtében káros portfólió-hatással nem kell számolni.

Összegzés

- 26) Az előzőekre tekintettel az eljáró versenytanács a Tpv. 76. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti határozatában – egyezően a Tpv. 71. § (2) bekezdésének c) pontja alapján tett vizsgálói indítvánnyal – a kérelmezett összefonódást engedélyezte.

V.

Eljárási kérdések

- 27) A GVH hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal jár el versenyfelügyeleti eljárásban e törvény rendelkezéseinek megsértése esetén - a 86. § (1) bekezdése alapján a bíróság hatáskörébe tartozó ügyek kivételével -, továbbá azokban a hatósági ügyekben, amelyek tekintetében törvény az eljárást a hatáskörébe utalja, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

- 28) Az eljáró versenytanács határozatát – a Tpv. 73. § (2) bekezdése és 74. § (1) bekezdése alapján – tárgyalás tartása nélkül hozta meg.

- 29) Az eljáró versenytanács jelen eljárásban alkalmazta a Tpv. 63. § (2) bekezdésének d) pontját, amely szerint a határozatot 30 napon belül kell meghozni, amennyiben a Tpv. 72. §

(3) bekezdése alapján nem szükséges az összefonódás piaci hatásainak teljes körű vizsgálata, mert az összefonódás a Tpvt. 30. §-ra figyelemmel nyilvánvalóan nem eredményezi a verseny jelentős csökkenését az érintett piacon.

- 30) A kérelmező a Tpvt. 62. § (1) bekezdés b) pontja szerinti igazgatási szolgáltatási díjat előzetesen leróta.
- 31) Az eljárást befejező döntést a jelen esetben 30 napon belül kell meghozni. Az ügyintézési határidő kezdő napja a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 33. § (5) bekezdése és 65. § (1) bekezdése alapján a kérelem beérkezését követő nap, azaz 2015. február 17. Ennek megfelelően – tekintettel a Ket. 33.§ (3) bekezdés c) pontjára, melynek értelmében a hiánypótlás kiadásától és a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig eltelt idő (a jelen eljárásban: 4 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít bele – az ügyintézési határidő 2015. március 22. napján járna le. Ezen a napon azonban a Gazdasági Versenyhivatalnál a munka szünetel, ezért a Ket. 63. § (3) bekezdése alapján a határidő a következő munkanapon, 2015. március 23-án jár le.
- 32) A Tpvt. 44. § 2012. február 1-jétől hatályos szövege a versenyfelügyeleti eljárás tekintetében sem zárja ki a Ket. 72. § (4) bekezdésének alkalmazhatóságát. A hivatkozott jogszabályhely a) pontja értelmében indokolást és jogorvoslatról való tájékoztatást nem tartalmazó egyszerűsített döntés hozható, ha a hatóság a kérelemnek teljes egészében helyt ad, és az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél, vagy a döntés az ellenérdekű ügyfél jogát vagy jogos érdekét nem érinti. Az eljáró versenytanács azonban a jelen eljárásban – bár határozatában az összefonódás engedélyezésére irányuló kérelemnek helyt adott – nem látta indokoltnak az egyszerűsített döntés alkalmazását. Az eljáró versenytanács ugyanis úgy ítélte meg, hogy döntése indokainak megismerése mellett méltányolható közérdek szól tekintettel arra, hogy a közvélemény által kiemelten figyelemmel kísért ügyről van szó, továbbá a határozat a nettó árbevétel számítása tekintetében [lásd 16) pont] a jogalkalmazás szempontjából lényeges megállapítást tartalmaz [lásd a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 3/2014. számú közleménye 17. ha) és hc) pontok].
- 33) Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2015. március 9.

dr. Tóth András s.k.
a Versenytanács elnöke
versenytanácsagként eljárva

dr. Bara Zoltán sk.
versenytanácsstag

dr. Miskolczi Bodnár Péter sk.
versenytanácsstag